

GENOOTSCHAP

A.W.K. Voet van Oudheusden

Nieuwsbrief 2019-4

Van de voorzitter

Donker, koud, nat. De herfst is er weer. Tijd om met een mooi boek in een hoekje te zitten. Nu is er een vers, mooi boek dat je aandacht verdient: *In Culemborg Verzameld*. In de Spinzal van het Elisabeth Weeshuismuseum hangen ze. De elite van Culemborg. Wie het zijn, waar ze vroeger hingen, wie de schilder was: het staat er allemaal in. Met deze nieuwsbrief ook nog eens extra voordelig, zie verderop. De leesclub van Voet besteedde drie avonden aan *Het beeld van een stad*. Een klassieker uit 1988 met twee gezichten: een historische beschrijving van een stad, ruim gestoffeerd met details. Een ook een beeld: in kaarten, prenten en schilderijen zie je waar wat was en soms nu nog is. Voor (nieuwe) Voetgenoten een aanrader! Het boek is antiquarisch te krijgen (boekwinkeltjes.nl). De club leest dóór: in deze nieuwsbrief een aankondiging voor *De Reformatie in Culemborg* van Otto de Jong. Hiernaast staat een rijk gevulde agenda met lezingen en excursies. Met meer dan 900 leden zijn we een flink genootschap, en we streven naar een breed en gevarieerd programma. Voor elk wat wils, dus. Ideeën? Stuur me een berichtje, voorzitter@voetvanoudheusden.nl. Leuk hè, geschiedenis!

Hans Saan

PS Vergeet vooral niet de ledenvergadering in je agenda te noteren.

Agenda 2020

Zaterdag 18 januari 2020

Emerentianalezing. Jan de Boer over Martin van Buren. Let op: aanvang 15.00, aansluitend heffen we het glas op de heilige Emerentiana en ons Genootschap.

Maandag 27 januari

Lezing door Anton van der Velde over het landschap in het kader van het project 'Tot aan de lippen', 25 jaar evacuatie van het Rivierenland.

Woensdag 29 januari

Lezing door oud-burgemeester Henk Zomerdijk over de evacuatie in 1995. Ook in het kader van 'Tot aan de lippen'.

Dinsdag 11 februari

Algemene Ledenvergadering Aansluitend lezing van IJsbrand Verveer over de 'Lekboten'.

Donderdag 12 maart

Lezing 'Het mysterie van de kleipijpen', door André van Ingen.

Zaterdag 21 maart

Voorjaarsexcursie naar Utrecht. Middagexcursie (van 13 tot 17 uur). We maken een 'Steegjes en Hofjeswandeling' en brengen een bezoek aan het Universiteitsmuseum en de Oude Hortus. Eigen vervoer (station Utrecht Vaartsche Rijn).

Dinsdag 14 april

Lezing door Bernier Cornielje over de slag op de Grebbeberg (en wat daaraan voorafging).

Donderdag 7 mei

Lezing door Conny van der Heyden over de verzetsstrijder Johannes van Zanten.

Zaterdag 16 mei

Zomerexcursie (met de bus!) naar Voorschoten en Noordwijk.

Zaterdag 20 juni

Fietstocht langs de verdwenen baksteenindustrie.

Zaterdag 19 september

Najaarsexcursie naar Naarden.

De lezingen worden gegeven in theater De Fransche School aan de Havendijk in Culemborg. Aanvang in de regel 20.00, zaal open 19.30, toegang gratis. In de pauze biedt Voet je een kop koffie of thee aan. Na afloop gelegenheid tot napraten in het gezellige theatercafé. Er is een boekentafel met relevante literatuur uit de Voet-bibliotheek en een 'weggeefdoos' voor wat je kwijt wilt, of graag wilt hebben.

Uitgebreide informatie over de agenda lees je in deze en volgende (digitale) nieuwsbrieven en op de website www.voetvanoudheusden.nl.

Emerentianalezing 2020

Zaterdag 18 januari,

Jan de Boer over Martin van Buren

Let op: aanvang 15.00, zaal open 14.30

Jan de Boer is burgemeester van de gemeente Buren. Hij heeft een boek geschreven over Martin van Buren, de achtste president van de Verenigde Staten (1837-1841). Van Buren (1782-1868) was een nazaat van Cornelis Maessen, die in 1631 uit Buurmalsen naar de Nieuwe Wereld vertrok. Hij was de eerste president met een

niet-Britse achtergrond en de eerste die als Amerikaans staatsburger geboren werd. Jan de Boer vertelt het boeiende verhaal van de Nederlands sprekende Van Buren, zijn achtergrond en zijn politieke loopbaan. Voor meer info over het boek, *Van boerenknecht tot president, een tijdreis van de Linge naar de Hudson*, kijk je op www.emjee.nl.

Schrijver Jan de Boer bij het beeld van 'zijn' Martin van Buren in Kinderhook, New York.

Tot aan de lippen, 25 jaar na de evacuatie, van het Rivierengebied

Januari 1995. Het water in de grote rivieren staat hoog. De inwoners van het Rivierengebied, ook die in Culemborg, denken er het hunne van: 'Dit is niet de eerste keer, het zal wel weer meevallen.' Maar dit keer blijft de rivier verder vollopen. Het Rivierengebied moet evacueren.

Een kwart eeuw later blikt De Gelderlandfabriek terug op die bewogen periode. Dat doen we in het project 'Tot aan de lippen – 25 jaar na de evacuatie van het Rivierengebied. Wat kun je zoal verwachten? Een foto-expositie,

een avond vol herinneringen en toekomstbeelden, een ontwerp/bouwwedstrijd voor scholieren, verhalen ophalen met ouderen, een stadswandeling, en...

'Tot aan de lippen' vindt plaats van 27 januari tot en met 2 februari 2020. Kijk voor de jongste ontwikkelingen op www.gelderlandfabriek.nl en op sociale media.

Ook Voet levert een bijdrage aan dit project. Dat gebeurt in de vorm van twee lezingen:

Maandag 27 januari

Lezing door Anton van der Velde over het landschap.

Woensdag 29 januari

Lezing door oud-burgemeester Henk Zomerdijk over de evacuatie in 1995.

Beide lezingen vinden plaats in De Fransche School. Aanvang 20.00, zaal open om 19.30.

Foto William Hoogteyling

Algemene ledenvergadering en lezing, dinsdag 11 februari 2020

Tegelijk met de contributienota in januari ontvang je een uitnodiging voor de Algemene Ledenvergadering (ALV). De agenda en overige stukken voor de vergadering worden ruim van tevoren gepubliceerd op de website www.voetvanoudheusden.nl. Mocht je overwegen om bij de contributiebetaling de extra donatie om te zetten in een periodieke schenking, neem dan tijdig (vóór de betaling!) contact op met de penningmeester: [penningmeester@voetvanoudheus-](mailto:penningmeester@voetvanoudheusden.nl)

den.nl. Voet is een culturele ANBI, zie voor meer informatie de website.

Aansluitend een lezing door IJsbrand Verveer over 'de Lekboot'. In 1857 besloten 13 personen een bootdienst op de Lek in de vaart te brengen die een verbinding moest worden tussen Rotterdam en Schoonhoven. Drie maanden na de oprichting van de onderneming werd voor 7000 gulden een tweedehands raderstoomboot gekocht die vervolgens als de *Schoon*

hoven in de vaart kwam. Het schip vervoerde personen, vee en vracht. In 1865 kon het tracé van de verbinding verlengd worden naar *Vreeswijk* en het jaar daarop naar Culemborg. Daarvoor werd de raderstoomboot *Vreeswijk* in de vaart gebracht. Dit schip, gebouwd in 1851, werd overgenomen van de Culemborgsche Stoomboot Rederij. De spreker zal ons meenemen in het reilen en zeilen van deze bijzondere scheepvaartdienst op de Lek, die tot ver in de twintigste eeuw actief was.

Een 'Lekboot' passeert de spoorbrug, circa 1937.

Donderdag 12 maart, Het mysterie van de kleipijpen, André van Ingen

Amateurarcheoloog André van Ingen komt vertellen over het mysterie van kleipijpen, dé gidsfossielen van de moderne archeologie na 1600. In Nederland zijn er in bijna 400 jaar miljoenen kleipijpen geproduceerd en vervolgens ook weer weggegooid. Zijn lezing is een boeiend verhaal over wat het pijp roken voor de Nederlandse geschiedenis betekend heeft.

André zoekt al vanaf zijn jeugd naar pijpenkoppen en heeft er inmiddels

Foto: André van Ingen

vele duizenden verzameld en beschreven. In Nederland is hij een specialist op dit onderdeel van de archeologie. Bij de lezing zal een gedeelte van zijn verzameling te zien zijn.

Leesclub IV: De reformatie in Culemborg van Otto de Jong uit 1957

We weten een en ander van het rijke verleden van Culemborg omdat er gelukkig redelijk veel archiefmateriaal bewaard is. De periode die dit boek beschrijft loopt van 1555 tot 1577. Onderwerp: de reformatie, inclusief voor- en naspel. De Heren, Vrouwe en Graven van Culemborg zaten dicht bij de Bourgondische macht en speelden een markante rol in deze woelige periode. Otto de Jong (1926-2013), geboren Culemborger, hoogleraar kerkgeschiedenis en zeer actief Voetgenoot,

combineerde in zijn zeer goed leesbare proefschrift kerkgeschiedenis met de lokale en nationale omstandigheden en gaf de gebeurtenissen daarmee extra kleur.

We bespreken het boek in drie delen op maandag, op 10 februari, 9 maart en 20 april 2020. Wie mee wil doen, kan zich aanmelden via aanmelden@voetvanoudheusden.nl onder vermelding van 'Reformatie'. Het boek is te vinden op de website in de rubriek 'boeken' en in de Voet-bibliotheek.

Boeken

Van KIKKEND NAAR CULEMBORG is nog een beperkt aantal exemplaren op voorraad. Ze raken op! Voor € 14,95 te koop bij Boekhandel Tomey op de Markt en in de museumwinkel van het Elisabeth Weeshuismuseum.

Kees Wielemaker maakte een prachtig fotoboek: DE SPOORBRUG OVER DE

LEK BIJ CULEMBORG. Je leest alles over die brug in de laatste *Voetnoot*, waar ook een van de foto's van Kees in is opgenomen. Het boek is voor € 16,95 te koop bij boekhandel Tomey en te bestellen op www.boekwie.nl.

Van Margot Leerink verscheen In Culemborg verzameld. Schilderkunst

uit kasteel en weeshuis (1500-1800). Deze prachtige uitgave (meer informatie lees je op de website van Voet) is voor Voetleden tegen korting verkrijgbaar in de museumwinkel van het Elisabeth Weeshuismuseum. Neem dit exemplaar van de nieuwsbrief mee en ontvang **€ 5,- korting** op de verkoopprijs van € 19,90.

Nieuwe Voetgenoten

Het Genootschap mocht het afgelopen kwartaal de volgende 27 nieuwe leden welkom heten:

H.J. van Oort, E. van Zanten, R. Westra, M. van Zandwijk, G. Tomey, G. van Dooren, P. Bos-Jongen, R. Rogier-van

Gent, Tandartsenpraktijk Goudriaan, T. van Munster, F. Heijnen, J. van Gelderen, F. Passtoors, A.H.J. van Zelst, G. Kusters, B. Hendriksen, W. Plomp, M. Hamelers, S. Derksen, M. Scholten, E. Scholten, G. Van Hamersveld-

van Jaarsveld, R. de Bruin, H.Ph.J. Hoevenaars, J. Boiten, A. Veltman en A.J. Lewis.

We wensen deze leden een aangenaam lidmaatschap toe!